

***A birodalmi retorikától a Portugálul Beszélő
Országok Közösségéig
(geopolitikai kódok és dekolonizáció
Portugáliában, 1928-1996)***

Portugália 1926-1976 között - egy kis történelem

- **1926-1976 közötti félévszázad jellegzetességei:**
- **Rendszer- rezsim - kormány- és államforma változások ötven éve**
- **A birodalom és a birodalmi álmok megszűnésének korszaka**
- **A geopolitikai kódok változásának és a dekolonizációnak a periódusa**
- **A folyamat maga is több szakaszra osztható:**
- **1910. október 5- -1926 május 28. - Köztársaság - válságról-válságra**
- **1926 május 28 -1928 június- Katonai diktatúra - M. Gomes da Costa**
- **1926 november - Oscar Carmona**
- **1928 április – 1932 július - A.O. de Salazar - pénzügyminiszter**
- **1932 július -1968 szeptember - Salazar- rendszer- ESTADO NOVO**
- **1968-1974 április 25- Estado Social - M. Caetano**
- **1974. április 25 – „Szegfűk forradalma”- Új demokrácia**
-

Estado Novo (1932-1968)

- ***Korporációs-tekintélyuralmi rendszer***
- ***Hadsereg és civil uralom***
- ***1930 június- União Nacional***
- ***1930 július - Gyarmati Okmány- tengerentúli tartományok az anyaország elválaszthatatlan része***
- ***1933. április 11 – Alkotmány- ezt intézményesíti***
- ***1933 - Korporatív Kamara***
- ***1933 - Mocidade Portuguesa***
- ***1933 - Legião Portuguesa***
- ***1933 - PVDE- PIDE***
- ***1934- Tízparancsolat → értékek: Isten, Haza, Család, Munka, Tekintély***
- ***Birodalom és birodalmi retorika***
- ***Gyarmati háború – 1961-1974***

Portugál gyarmatbirodalom 1.

Portugál gyarmatbirodalom 2.

Portugál-India

Portugál gyarmatbirodalom 3.

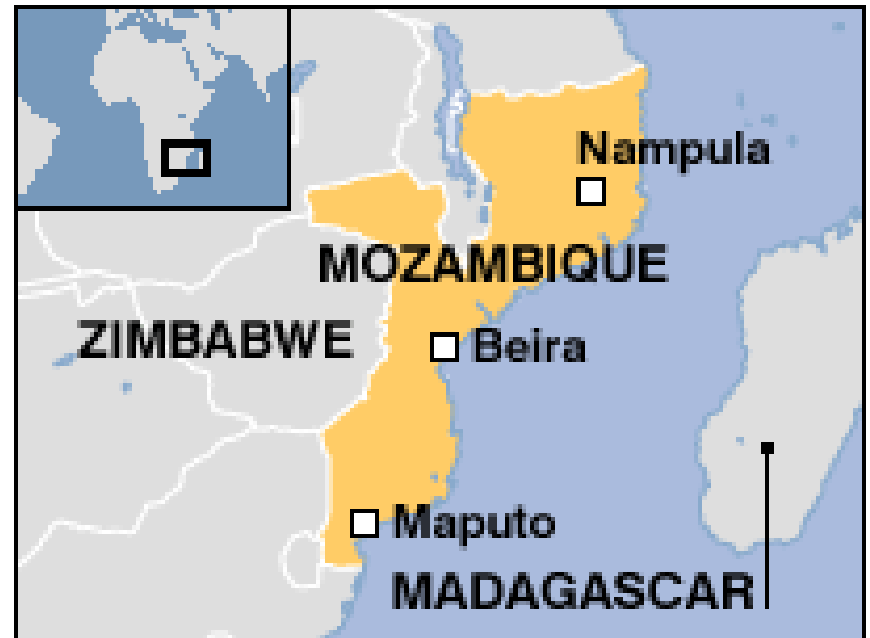
- ***Angola - 1 246 700 km²***
- ***Bissau-Guinea – 36 125 km²***
- ***Mozambik – 801 590 km²***
- ***São Tomé e Príncipe – 1001 km²***
- ***Zöld-foki szigetek – 4033 km²***
- ***„Portugál India” (Goa, Damão, Diu) – 3814 km²***
- ***Macau – 28,2 km²***

- ***Összesen: 2 092 290 km²***
- ***Portugália: 92 391 km²***

Angola

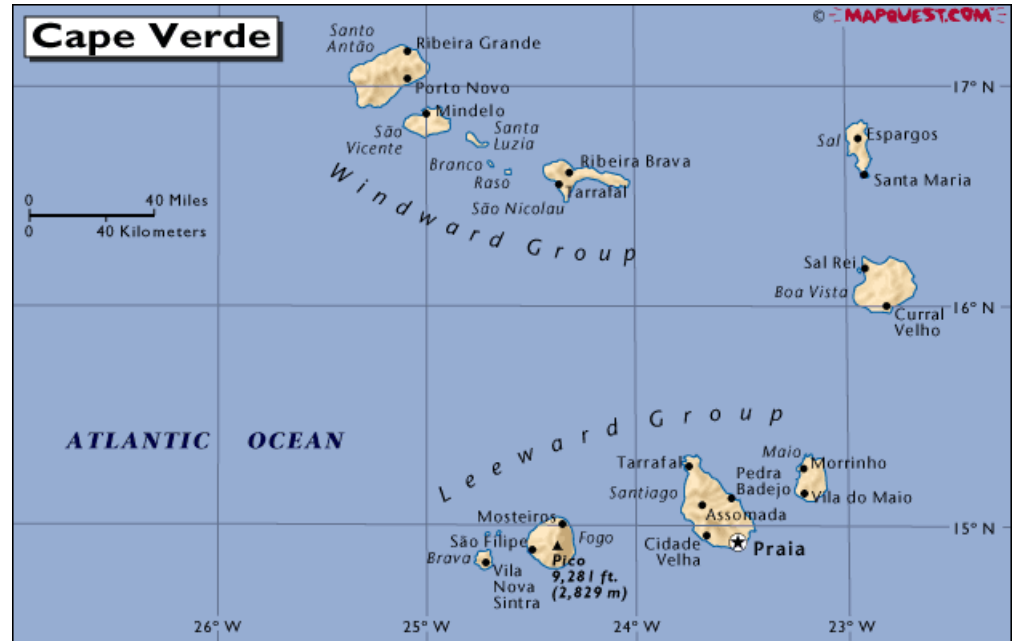
Mozambik

Bissau-Guinea

Zöld-foki szigetek

São Tomé e Príncipe

Geopolitikai kódok és birodalmi retorika

- „ Azt a módot, ahogyan egy ország elhelyezi magát a világban, **geopolitikai kódnak** nevezzük. Az országok által meghatározott geopolitikai kód **öt fő kérdés megválaszolásán alapszik**:
- (a) kik a jelenlegi és potenciális szövetségeseink
- (b) kik a jelenlegi és potenciális ellenfeleink
- (c) hogyan tarthatjuk meg szövetségeseinket és szerezhetjük meg potenciális szövetségeseinket
- (d) hogyan szállhatunk szembe jelenlegi ellenségeinkkel és a fenyegető veszélyekkel
- (e) hogyan igazolhatjuk fenti négy számításunkat a közvélemény és a globális közösség előtt
- A geopolitikai kódok változó belső és külső körülmények között fogalmazódnak meg
- Ezért rendszeres felülvizsgálatra és módosításra szorulnak
- Az az ország és az a politikai elit jár el helyesen és bölcsen, amelyik rendelkezik hosszú távú stratégiai célokkal és rövid távú akcióprogrammal.

Portugália- a birodalom geopolitikája 1.

- ***A portugál geopolitikai gondolkodás jellegzetességei a két vh. között***
- - Ismerték, értelmezték és alkalmazták az általános geopolitikai fogalomrendszert
- - Kolonizációs és civilizációs jellegű politikai retorika
- - Portugália „speciális küldetése”- evangelizáció és birodalom
- - Portugália nagyhatalom
- **Geopolitikai kódok:**
- - „A világ csak a portugál felfedezéseket követően létezik” - földrajzi érvelés
- - „Portugália nem kis ország”
- - „Portugália nem gyarmati hatalom”- 1933 április 11-i Alkotmány után
- - „Portugália többkontinensű hatalom”
- - (1951 Alkotmánymódosítás birodalom és gyarmat kifejezések is eltűnnek)
-

„Portugal is not a small country”

Figure 6.1 'Portugal is not a small country'

Source: Henrique Galvão 1934: post-1945 reissue

Portugália- a birodalom geopolitikája 2.

- ***A második világháború után: „Integrar para não entregar”***
- - ***A gyarmatbirodalom megőrzése***
- - **1951-es alkotmánymódosítás**
- - **„Portugália nemesebb mint más imperializmusok”**
- - **Lusotrópusi civilizáció – a térség a fejlődés expanziós zónája**
- - ***Az atlanti rendszerbe történő integráció***
- - **1943 - Azori-szigetek támaszpontja (Lajes)**
- - **1948 – katonai együttműködési szerződés az USA-val**
- - **1949- NATO- tagság**
- - **1955 – ENSZ-tagság**
- - ***A nyugati keresztény civilizáció védelme – új kereszties hadjárat***
- - ***Euro-Afrika a Világsziget és az atlanti összeköttetés védelme***
-

Európa és a Világsziget védelme

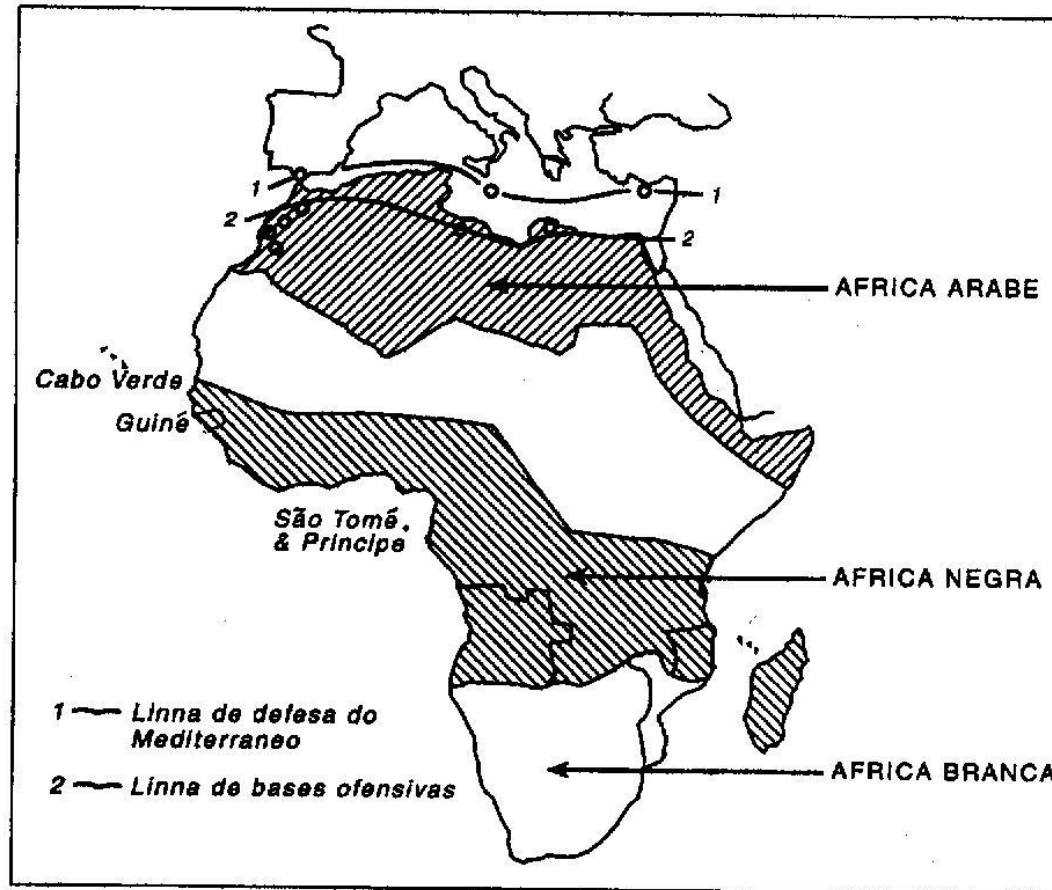

Figure 6.3 'Portugal and the defence of Africa'

Source: adapted from Comprido 1956:261

Az atlanti útvonalak védelme

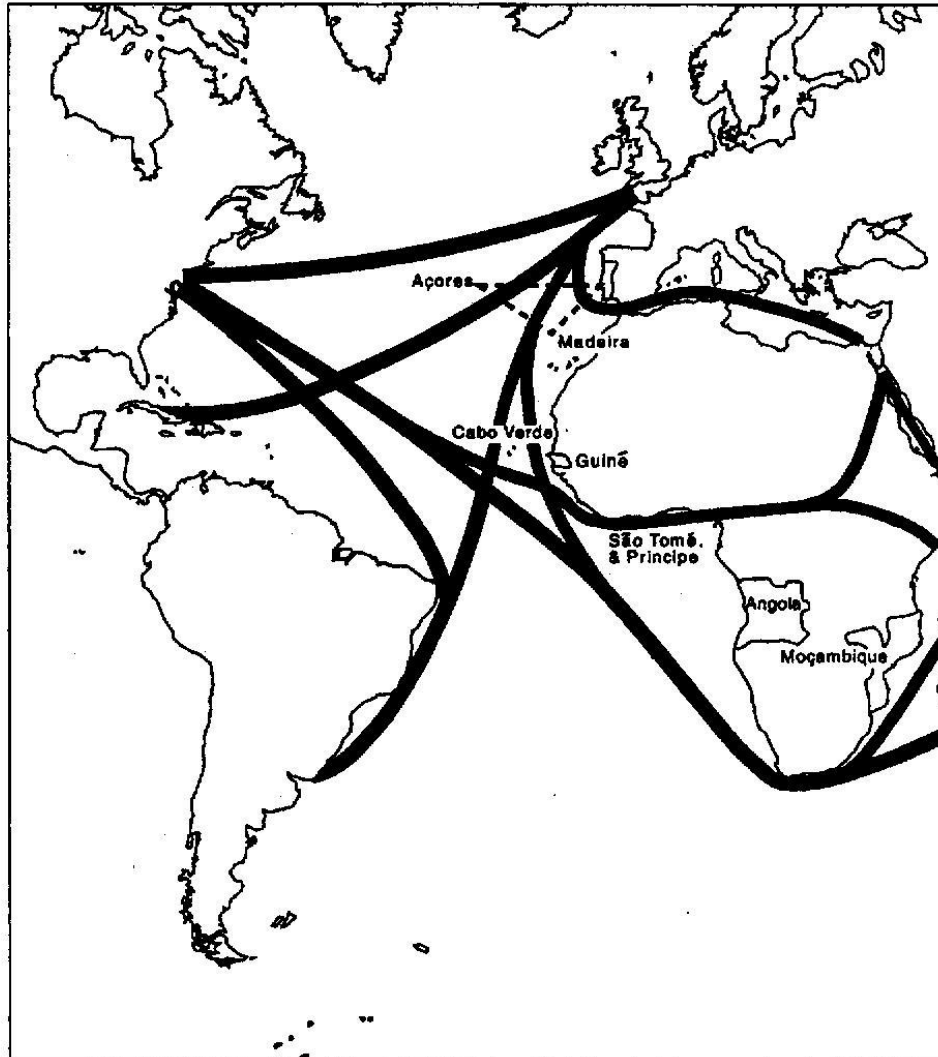

Figure 6.2 'Portugal and the Atlantic circulation'

Source: adapted from Comprido 1956:258

A gyarmati háború és következményei

- **Portugál Afrika ébredése - a függetlenségi háború megindulása**
- - Angola- 1961
- - Bissau-Guinea – 1963
- - Mozambik – 1964
- **Portugál India elvesztése – 1961**
- - Goa, Damão, Diu
- **A gyarmati háború gazdasági-politikai következményei:**
- - gazdasági visszaesés
- - beruházások megtorpanása
- - hadsereg felduzzasztása és veszteségei
- - A Fegyveres Erők Mozgalmának színre lépése

Portugália és a jövő

- 1973 szeptember- Alcáçovas:A Kapitányok Mozgalma
- 1973 december- Óbidos:A Fegyveres Erők Mozgalma (MFA)
- A gyarmati háborúhoz való viszony
- A gyarmatokhoz való viszony:
 - - Föderalizmus/önrendelkezés jog/függetlenség
- 1974. február 22 – **A. de Spínola: Portugal e o futuro**
- - Leszámolás két tabuval:
 - 1.- a háború nem nyerhető meg
 - 2.- a birodalmi struktúra nem tartható fenn
- Megoldás: föderális Portugália
- **MFA programja:gyarmatok önrendelkezési joga**

A „szegfűk forradalma”

- **Három fő feladat, három „D”:**
 - *Democratização*
 - *Desenvolvimento*
 - *Descolonização*
- **1974. július 19 - Az Államtanács elfogadja a népek önrendelkezési jogának elismerésére vonatkozó 6/74. számú törvényt, amely magában foglalja a gyarmatok függetlenséghez való jogának elismerését.**
- **1974. július 27 - Spinola elnök rádióbeszédben jelenti be a gyarmatok függetlenséghez való jogának elismerését.**
- **1975 június-november – volt gyarmatok függetlenség (B-Guinea-1973)**
- **Új szakasz Portugália és volt gyarmatai kapcsolatában (visszaesés, válság, eltávolodás)**
- **1996 – CPLP létrehozása - ez már más történet**

